

CENY TRANSFEROWE

**Analizy porównawcze,
dokumentacje, compliance**

Radostaw Piekarz, Tomasz Kosieradzki, Anna Rynkowska

CENY TRANSFEROWE

**Analizy porównawcze,
dokumentacje, compliance**

Radostaw Piekarz, Tomasz Kosieradzki, Anna Rynkowska

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

Stan prawny na 1 września 2021 r.

Wydawca
Grzegorz Jarecki

Redaktor prowadzący
Tomasz Pietrzak

Opracowanie redakcyjne
Katarzyna Paterak-Kondek

Projekt okładek serii
Wojtek Kwiecień-Janikowski, Przemek Dębowski

Poszczególne części książki przygotowali:

Radosław Piekarczyk – rozdziały: 5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 5.5, 6.2, 6.4, 6.5, 6.6

Tomasz Kosieradzki – rozdziały: 1, 2, 3, 6.1, 6.3, 6.7, 6.8

Anna Rynkowska – rozdziały: 4, 5.6

prawolubni

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przystępujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

Szanujmy prawo i własność
Więcej na www.legalnakultura.pl
Polska Izba Książki

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2021

ISBN 978-83-8246-454-2

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.
Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. 22 535 82 19
e-mail: PL-ksiazki@wolterskluwer.com

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

Spis treści

Wykaz skrótów	15
Wstęp	17
Rozdział I	
Definicje legalne	19
1. Obszary badawcze	19
2. Podmioty powiązane	19
2.1. Pojęcie powiązania i jego rodzaje	19
2.2. Powiązania wynikające z wywierania znaczącego wpływu	21
2.2.1. Powiązania bezpośrednie lub pośrednie	21
2.2.2. Powiązania o charakterze kapitałowym i zarządczo-kontrolnym	23
2.2.3. Powiązania o charakterze osobowym	25
2.3. Sztuczne struktury właścicielskie	27
2.4. Kiedy powstaje powiązanie – czy ma to znaczenie	28
2.5. Jak badać powiązania i je dokumentować	29
3. Transakcje z podmiotami z rajów podatkowych	31
3.1. Regulacje obowiązujące w latach 2019–2020	31
3.2. Regulacje obowiązujące począwszy od 2021 r.	32
4. Wyłączenie obowiązku sporządzania dokumentacji	36
5. Cena transferowa	38
6. Transakcja kontrolowana	39
7. Zasada ceny rynkowej	45
7.1. Zasada ceny rynkowej w ustawodawstwie polskim	45
7.2. Zasada <i>arm's length</i> w Wytycznych OECD	46
Rozdział II	
Analiza transakcji na potrzeby cen transferowych	51
1. Uwagi ogólne	51
2. Analiza transakcji	53
2.1. Zasady analizy	53
2.2. Analiza umowy	55
2.3. Analiza funkcjonalna	57

2.3.1. Wprowadzenie	57
2.3.2. Analiza pełnionych funkcji	57
2.3.3. Analiza zaangażowanych aktywów	58
2.3.4. Analiza ryzyka	60
2.4. Analiza i charakterystyka przedmiotu transakcji	70
2.5. Analiza okoliczności zawarcia transakcji	71
2.6. Analiza strategii gospodarczej	72
3. Recharakteryzacja transakcji	73
3.1. <i>Ratio legis</i> regulacji	73
3.2. Przesłanki stosowania regulacji	75
3.2.1. Przesłanki ogólne	75
3.2.2. Przesłanki szczególne	75
3.3. Skutki stosowania przepisów	78
3.4. Ograniczenie stosowania przepisów o recharakteryzacji transakcji i pominięciu	79

Rozdział III

Metody weryfikacji cen transferowych	81
1. Uwagi ogólne	81
2. Metoda porównywalnej ceny niekontrolowanej (PCN)	85
2.1. Wstęp	85
2.2. Omówienie metody	85
2.3. Przeprowadzenie analizy porównywalności transakcji	87
2.4. Praktyczne wskazówki dotyczące stosowania metody porównywalnej ceny niekontrolowanej	96
3. Metoda rozsądnej marży („koszt plus”)	97
3.1. Wstęp	97
3.2. Omówienie metody	97
3.3. Praktyczne wskazówki dla zastosowania metody „koszt plus”	102
4. Metoda ceny odprzedaży (RPM)	102
4.1. Wstęp	102
4.2. Omówienie metody	103
4.3. Praktyczne wskazówki przy stosowaniu metody ceny odprzedaży	109
5. Metoda marży transakcyjnej netto (TNMM)	109
5.1. Wstęp	109
5.2. Omówienie metody	110
5.3. Kryteria porównywalności	113
6. Metoda podziału zysku (<i>Profit Split Method</i>)	115
6.1. Wstęp	115
6.2. Metoda podziału zysku w Wytycznych OECD	115
6.3. Omówienie metody	118
6.4. Określenie zysku do podziału	125
7. Inna metoda	129

Rozdział IV**Odpowiedzialność osób zarządzających i podmiotu zbiorowego**

za naruszenie przepisów dotyczących cen transferowych	131
1. Uwagi wstępne	131
2. Sankcje wynikające w przepisów karnoskarbowych	132
2.1. Naruszenie obowiązku złożenia oświadczenia o sporządzeniu lokalnej dokumentacji cen transferowych	133
2.2. Naruszenie obowiązku składania dyrektorowi KAS informacji o cenach transferowych (TPR)	135
2.3. Przedawnienie w przepisach karnoskarbowych	136
3. Sankcje przewidziane na gruncie prawa podatkowego	136
3.1. Dodatkowe zobowiązanie podatkowe	137
3.1.1. Warunki zastosowania sankcji	137
3.1.2. Wysokość dodatkowego zobowiązania podatkowego – stawka podstawowa 10%	138
3.1.3. Wysokość dodatkowego zobowiązania podatkowego – stawka podwojona	139
3.1.4. Wysokość dodatkowego zobowiązania podatkowego – stawka potrojona	141
3.1.5. Przedawnienie dodatkowego zobowiązania podatkowego	142
3.1.6. Egzekucja dodatkowego zobowiązania podatkowego	142
3.2. Opodatkowanie 50% stawką kwoty doszacowania z tytułu niezgodności warunków transakcji z zasadą ceny rynkowej	143
3.2.1. Warunki zastosowania sankcji	143
3.2.2. Przedawnienie	144
3.2.3. Egzekucja podatku ustalonego z zastosowaniem stawki 50%	145
4. Odpowiedzialność podmiotu zbiorowego	145
4.1. Definicja podmiotu zbiorowego	146
4.2. Potwierdzenie popełnienia przestępstwa	146
4.3. Element korzyści jako warunek odpowiedzialności	147
4.4. Relacja pomiędzy sprawcą czynu zabronionego a podmiotem zbiorowym	147
4.5. Kwestia winy jako warunek odpowiedzialności podmiotu zbiorowego	148
4.6. Przestępstwa osoby fizycznej uzasadniające zastosowanie przepisów o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych	149
4.7. Sankcje karne dla podmiotu zbiorowego i dyrektywy wymiaru kary	150
4.8. Przedawnienie	151

Rozdział V

Analiza danych	153
1. Uwagi ogólne	153
2. Statystyka opisowa	155

2.1. Miary tendencji centralnej	155
2.2. Miary zmienności	157
2.3. Obserwacje odstające	158
3. Regresja liniowa	161
3.1. Wprowadzenie	161
3.2. Analiza kwartyłowa	164
3.3. Opis postępowania	164
3.3.1. Dobór zmiennych do modelu	165
3.3.2. Budowa modelu	167
3.3.3. Predykcja	170
4. Analiza skupień	171
4.1. Wprowadzenie	171
4.2. Opis postępowania	172
4.2.1. Metoda klastrowania	172
4.2.2. Metryka odległości	172
4.2.3. Liczba klastrów	173
4.2.4. Klastrowanie	174
5. Klasyfikacja	175
5.1. Dobór zmiennych do modelu – korelacje	175
5.2. Dobór zmiennych do modelu – zmienność (wariancja zerowa lub bliska zerowej)	177
5.3. Budowa modelu – model pierwotny	177
5.4. Budowa modelu – ocena	178
5.5. Rezultaty	180
6. Udział biegłego w postępowaniu podatkowym dotyczącym cen transferowych	181
6.1. Uwagi wstępne	181
6.2. Instytucja biegłego w postępowaniu podatkowym	181

Rozdział VI

Analiza przypadków	185
1. Produkcja kontraktowa	185
1.1. Opis przypadku	185
1.2. Na co zwrócić uwagę	186
1.3. Dokumentacja cen transferowych	186
1.3.1. Moduł I – opis podatnika	186
1.3.2. Moduł II – transakcja produkcji kontraktowej (sprzedż towarów na rzecz zleceniodawców)	191
1.4. Analiza porównawcza	197
1.4.1. Wskazanie metody weryfikacji cen transferowych	197
1.4.2. Wskazanie strony lub transakcji podlegającej badaniu w ramach analizy cen transferowych	198
1.4.3. Opis analizy porównawczej – analiza na podstawie InfoCredit	198
1.5. Informacja o cenach transferowych	206

2. Pożyczka	206
2.1. Opis przypadku nr 1	206
2.2. Analiza cen transferowych przypadku nr 1	207
2.2.1. Zagadnienia wstępne	207
2.2.2. Transakcja będąca przedmiotem analizy	209
2.2.3. Analiza zgodności – podstawa prawna	209
2.2.4. Uzasadnienie wyboru metody weryfikacji ceny transferowej	210
2.2.5. Opis źródeł danych wykorzystanych do wyceny	210
2.2.6. Opis oraz uzasadnienie założeń przyjętych w procesie wyszukiwania danych	211
2.2.7. Obliczenie ratingu dla spółek nienotowanych na giełdach	213
2.2.8. Obliczenie poziomu oprocentowania w zależności od ratingu	214
2.2.9. Uzasadnienie przyjętego punktu z przedziału wartości przedmiotu transakcji kontrolowanej	217
2.2.10. Opis oraz uzasadnienie założeń przyjętych do prognoz, opis źródła wykorzystanych danych oraz wskazanie celu prognozy w przypadku gdy zastosowanie techniki wyceny wymaga zastosowania prognozy	219
2.2.11. Analiza wrażliwości wskazująca wpływ zmian poszczególnych założeń na wynik wyceny	219
2.3. Dokumentacja cen transferowych (część transakcyjna) przypadku nr 1	219
2.3.1. Przedmiot i rodzaj transakcji kontrolowanej	219
2.3.2. Informacja o podmiotach powiązanych uczestniczących w dokonaniu transakcji kontrolowanej	220
2.3.3. Analiza funkcjonalna podmiotów powiązanych uczestniczących w dokonaniu transakcji kontrolowanej z uwzględnieniem istotnych zmian w porównaniu do poprzedniego roku obrotowego	220
2.3.4. Sposób kalkulacji ceny transferowej wraz z przyjętymi załoženiami	224
2.3.5. Wartość transakcji kontrolowanej z podziałem na kontrahentów	224
2.3.6. Otrzymane lub przekazane płatności związane z transakcją kontrolowaną	225
2.3.7. Umowy, porozumienia wewnątrzgrupowe lub inne dokumenty, dotyczące transakcji kontrolowanej	225
2.3.8. Porozumienia lub interpretacje podatkowe dotyczące transakcji kontrolowanej, w tym uprzednie porozumienia cenowe zawarte z administracjami podatkowymi państw innych niż RP	225
2.3.9. Analiza cen transferowych	225
2.3.10. Informacje finansowe	226
2.4. Opis przypadku nr 2	226

2.5. Analiza cen transferowych przypadku nr 2	227
2.5.1. Wprowadzenie	227
2.5.2. Analiza zgodności. Podstawa prawna	228
2.5.3. Uzasadnienie wyboru metody weryfikacji ceny transferowej	229
2.5.4. Opis źródeł danych wykorzystanych do wyceny	229
2.5.5. Opis oraz uzasadnienie założeń przyjętych w procesie wyszukiwania danych	229
2.5.6. Uzyskane wyniki	230
2.5.7. Uzasadnienie przyjętego punktu z przedziału wartości przedmiotu transakcji kontrolowanej	231
2.5.8. Opis oraz uzasadnienie założeń przyjętych do prognoz, opis źródła wykorzystanych danych oraz wskazanie celu prognozy w przypadku gdy zastosowanie techniki wyceny wymaga zastosowania prognozy	232
2.5.9. Analiza wrażliwości wskazująca wpływ zmian poszczególnych założeń na wynik wyceny	232
2.6. Dokumentacja cen transferowych (część transakcyjna)	232
2.6.1. Przedmiot i rodzaj transakcji kontrolowanej	232
2.6.2. Informacja o podmiotach powiązanych uczestniczących w dokonaniu transakcji kontrolowanej	233
2.6.3. Analiza funkcjonalna podmiotów powiązanych uczestniczących w dokonaniu transakcji kontrolowanej z uwzględnieniem istotnych zmian w porównaniu do poprzedniego roku obrotowego	233
2.6.4. Sposób kalkulacji ceny transferowej wraz z przyjętymi założeniami	236
2.6.5. Wartość transakcji kontrolowanej z podziałem na kontrahentów	237
2.6.6. Otrzymane lub przekazane płatności związane z transakcją kontrolowaną	237
2.6.7. Umowy, porozumienia wewnątrzgrupowe lub inne dokumenty, dotyczące transakcji kontrolowanej	238
2.6.8. Porozumienia lub interpretacje podatkowe dotyczące transakcji kontrolowanej, w tym uprzednie porozumienia cenowe zawarte z administracjami podatkowymi państw innych niż RP	238
2.6.9. Analiza cen transferowych	238
2.6.10. Informacje finansowe	238
3. Usługi wsparcia (poza <i>safe harbour</i>)	239
3.1. Opis przypadku	239
3.2. Dokumentacja cen transferowych	240
3.2.1. Moduł I – Opis podatnika	240
3.2.2. Moduł II – Transakcja: usługi w zakresie obsługi i rozwoju Systemu Wymiany Informacji	244

3.3. Analiza porównawcza	251
3.3.1. Wskazanie metody weryfikacji cen transferowych	251
3.3.2. Wskazanie strony lub transakcji podlegającej badaniu w ramach analizy cen transferowych	252
3.3.3. Opis procesu wyszukiwania i doboru danych oraz wskazanie źródeł tych danych, wraz z uzasadnieniem doboru kryteriów wyszukiwania oraz istotnych założeń przyjętych na potrzeby dokonania analizy	252
3.4. Informacja o cenach transferowych	261
4. Licencja	261
4.1. Opis przypadku	261
4.2. Analiza cen transferowych – podstawa prawna	262
4.2.1. Transakcja będąca przedmiotem analizy	262
4.2.2. Uzasadnienie wyboru metody weryfikacji ceny transferowej	263
4.2.3. Opis oraz uzasadnienie założeń przyjętych w procesie wyszukiwania danych	263
4.2.4. Uzyskane wyniki	264
4.2.5. Uzasadnienie przyjętego punktu z przedziału wartości przedmiotu transakcji kontrolowanej	265
4.2.6. Opis oraz uzasadnienie założeń przyjętych do prognoz, opis źródła wykorzystanych danych oraz wskazanie celu prognozy – w przypadku gdy zastosowanie techniki wyceny wymaga zastosowania prognozy	266
4.2.7. Analiza wrażliwości wskazująca wpływ zmian poszczególnych założeń na wynik wyceny	266
4.3. Dokumentacja cen transferowych (część transakcyjna)	266
4.3.1. Przedmiot i rodzaj transakcji kontrolowanej	266
4.3.2. Informacja o podmiotach powiązanych uczestniczących w dokonaniu transakcji kontrolowanej	267
4.3.3. Analiza funkcjonalna podmiotów powiązanych uczestniczących w dokonaniu transakcji kontrolowanej z uwzględnieniem istotnych zmian w porównaniu do poprzedniego roku obrotowego	267
4.3.4. Sposób kalkulacji ceny transferowej wraz z przyjętymi założeniami	270
4.3.5. Wartość transakcji kontrolowanej z podziałem na kontrahentów	270
4.3.6. Otrzymane płatności związane z transakcją kontrolowaną	271
4.3.7. Umowy, porozumienia wewnątrzgrupowe lub inne dokumenty dotyczące transakcji kontrolowanej	271
4.3.8. Porozumienia lub interpretacje podatkowe dotyczące transakcji kontrolowanej, w tym uprzednie porozumienia cenowe zawarte z administracjami podatkowymi państw innych niż RP	271

4.3.9. Analiza cen transferowych	271
4.3.10. Zatwierdzone sprawozdania finansowe	271
4.3.11. Opis umożliwiający przyporządkowanie danych finansowych dotyczących transakcji kontrolowanej do pozycji sprawozdania finansowego, o którym mowa w § 2 pkt 4 lit. a r.d.c.t.p., lub do innych informacji w nim	272
4.4. Informacja o cenach transferowych	272
5. Sprzedaż wartości niematerialnych i prawnych	272
5.1. Opis przypadku	273
5.2. Analiza cen transferowych	273
5.2.1. Założenia	273
5.2.2. Metody wyceny wartości	274
5.2.3. Uzasadnienie wyboru metody	276
5.3. Opis analizy	279
5.3.1. Etap I – selekcja podmiotów zajmujących się produkcją rutynową i nieposiadających znaczących wartości niematerialnych i prawnych	282
5.3.2. Etap II – selekcja podmiotów będących producentami o rozwiniętych funkcjach – posiadającymi znaczące wartości niematerialne i prawne	285
5.4. Wycena wartości niematerialnych i prawnych	287
5.4.1. Ustalenie wartości przyszłych przychodów ze sprzedaży produktów ABC i DEF	288
5.4.2. Wyliczenie wysokości stopy dyskontowej	289
5.5. Wyliczenie wartości WNiP	291
5.5. Dokumentacja cen transferowych (część transakcyjna)	292
5.5.1. Przedmiot i rodzaj transakcji kontrolowanej	292
5.5.2. Informacja o podmiotach powiązanych uczestniczących w dokonaniu transakcji kontrolowanej	292
5.5.3. Analiza funkcjonalna podmiotów powiązanych uczestniczących w dokonaniu transakcji kontrolowanej z uwzględnieniem istotnych zmian w porównaniu do poprzedniego roku obrotowego	293
5.5.4. Sposób kalkulacji ceny transferowej wraz z przyjętymi założeniami	294
5.5.5. Wartość transakcji kontrolowanej z podziałem na kontrahentów	294
5.5.6. Otrzymane płatności związane z transakcją kontrolowaną	295
5.5.7. Umowy, porozumienia wewnątrzgrupowe lub inne dokumenty dotyczące transakcji kontrolowanej	295
5.5.8. Porozumienia lub interpretacje podatkowe dotyczące transakcji kontrolowanej, w tym uprzednie porozumienia cenowe zawarte z administracjami podatkowymi państw innych niż RP.	295

5.5.9. Analiza cen transferowych	295
5.5.10. Zatwierdzone sprawozdania finansowe	295
5.5.11. Opis umożliwiający przyporządkowanie danych finansowych dotyczących transakcji kontrolowanej do pozycji sprawozdania finansowego, o którym mowa w § 2 pkt 4	296
5.6. Informacja o cenach transferowych	296
6. Gwarancje	296
6.1. Opis przypadku – udzielenie gwarancji przez spółki zależne	297
6.2. Analiza cen transferowych	297
6.2.1. Ryzyko po stronie gwaranta	298
6.2.2. <i>Benefit test</i>	302
6.2.3. Podsumowanie	307
6.3. Opis przypadku – gwarancja poprawnego wykonania usługi	308
6.4. Analiza cen transferowych	309
6.4.1. Wycena transakcji	310
6.4.2. Metoda kosztowa	310
6.5. Dokumentacja cen transferowych (część transakcyjna)	313
6.5.1. Przedmiot i rodzaj transakcji kontrolowanej	313
6.5.2. Informacja o podmiotach powiązanych uczestniczących w dokonaniu transakcji kontrolowanej	313
6.5.3. Analiza funkcjonalna podmiotów powiązanych uczestniczących w dokonaniu transakcji kontrolowanej z uwzględnieniem istotnych zmian w porównaniu do poprzedniego roku obrotowego	314
6.5.4. Sposób kalkulacji ceny transferowej wraz z przyjętymi założeniami	317
6.5.5. Wartość transakcji kontrolowanej z podziałem na kontrahentów	318
6.5.6. Otrzymane lub przekazane płatności związane z transakcją kontrolowaną	318
6.5.7. Umowy, porozumienia wewnątrzgrupowe lub inne dokumenty dotyczące transakcji kontrolowanej	318
6.5.8. Porozumienia lub interpretacje podatkowe dotyczące transakcji kontrolowanej, w tym uprzednie porozumienia cenowe zawarte z administracjami podatkowymi państw innych niż RP	319
6.5.9. Analiza cen transferowych	319
6.5.10. Zatwierdzone sprawozdanie finansowe	319
6.5.11. Opis umożliwiający przyporządkowanie danych finansowych dotyczących transakcji kontrolowanej do pozycji sprawozdania finansowego, o którym mowa w § 2 pkt 4 lit. a r.d.c.t.p., lub do innych informacji w nim zawartych	319
6.6. Informacja o cenach transferowych	320

7. Obrót towarowy (agent)	320
7.1. Opis przypadku	320
7.2. Dokumentacja cen transferowych	321
7.2.1. Moduł I — opis podatnika	321
7.2.2. Moduł II – transakcja świadczenia usług agencyjnych na rzecz Styropian Budget Sp. z o.o.	325
7.3. Analiza porównawcza	331
7.3.1. Wskazanie metody weryfikacji cen transferowych	331
7.3.2. Opis analizy porównawczej – analiza na podstawie InfoCredit	333
7.3.3. Uzasadnienie powodów przyjęcia do analizy danych z wielu lat lub z jednego roku	338
7.3.4. Uzasadnienie wyboru wskaźnika finansowego przyjętego do tej analizy, jeżeli został zastosowany	338
7.3.5. Odniesienie ceny transferowej do wyniku analiz wraz z uzasadnieniem odchyleń, jeżeli wystąpiły	340
7.4. Informacja o cenach transferowych	341
8. Producent o rozwiniętych funkcjach	341
8.1. Opis przypadku	341
8.2. Dokumentacja cen transferowych	342
8.2.1. Moduł I — opis podatnika	342
8.2.2. Moduł II – transakcja sprzedaży towarów na rzecz podmiotów powiązanych	346
8.3. Analiza porównawcza	353
8.3.1. Wskazanie metody weryfikacji cen transferowych	353
8.3.2. Metoda marży transakcyjnej netto	353
8.4. Informacja o cenach transferowych	357
9. Restrukturyzacja	357
9.1. Opis przypadku	357
9.2. Ramy prawne	359
9.3. Analiza restrukturyzacyjna	363
9.3.1. Wstęp	363
9.3.2. Analiza stanu bez restrukturyzacji	364
9.3.3. Analiza stanu z restrukturyzacją	366
9.3.4. Wynik symulacji	368
9.4. Ekonomiczne podstawy szacowania opłaty za restrukturyzację	369
9.4.1. Zarys teoretyczny	369
9.4.2. Wyliczenia dla Alfaris	371

Wstęp

Od roku 2019 obowiązują zmienione, bardziej szczegółowe regulacje w zakresie cen transferowych. W dużej liczbie przypadków zmiany przepisów wymuszają na wielu podatnikach konieczność pierwszego bezpośredniego kontaktu z tym zagadnieniem i podjęcie pierwszych, niejednokrotnie bardzo trudnych, kroków związanych z wypełnieniem obowiązków nałożonych przepisami. Z kolei inni podatnicy, którzy od wielu lat powielają treść przygotowanej dokumentacji, mogą być zaskoczeni zakresem, jaki obecnie obejmuje ta dokumentacja. Zaskoczenie niejednokrotnie może być pozytywne ze względu na fakt, że nowe przepisy mogą wyłączać obowiązek dokumentacyjny w odniesieniu do ich działalności jako całości lub w odniesieniu do wielu transakcji, które dotychczas były objęte obowiązkiem dokumentacyjnym.

Regulacje, które weszły w życie z dniem 1.01.2019 r., a zostały doprecyzowane w 2020 r., mają na celu przede wszystkim zawężenie obowiązku dokumentacyjnego do większych podmiotów i poprawienie jakości informacji przekazywanych organom podatkowym. Z drugiej strony jednak zmiany te rozszerzają zakres samej dokumentacji o trudne do przygotowania analizy porównawcze.

Główne zmiany, które obowiązują od 2019 r., dotyczą w szczególności:

- uregulowania w sposób odmienny niż dotychczas kryteriów warunkujących powstanie obowiązku sporządzania dokumentacji cen transferowych,
- wprowadzenie ścisłych reguł przeprowadzania analizy cen transferowych,
- położenie nacisku raczej na analizę danych, nie zaś na opis transakcji.

Zmiany wprowadzane w przepisach od 2019 r. wymuszają na podatnikach zwrócenie na tę kwestię znaczącej uwagi, podobnie jak w przypadku przygotowania zeznania rocznego czy też sprawozdania finansowego.

Celem niniejszej publikacji jest poprowadzenie podatników przez przepisy dotyczące cen transferowych w sposób praktyczny. Podatnicy, którzy są zobligowani do sporządzenia dokumentacji, dowiedzą się z niej:

- przygotowanie jakich dokumentacji jest dla nich obowiązkowe,
- jakie informacje powinny zostać przekazane w treści dokumentacji, aby prawidłowo wywiązać się z obowiązku jej sporządzenia,

- jakie obowiązki sprawozdawcze wynikają z przepisów o cenach transferowych,
- jak i kiedy należy dokumentację aktualizować.

Książka zawiera przede wszystkim przykładowe wzory dokumentacji, które mogą być wykorzystane przez podatników przy spełnianiu obowiązku wynikającego z przepisów prawa. Dobór dokumentowanych rodzajów transakcji jest na tyle szeroki, że wierzymy, iż oddawana w Państwa ręce treść będzie miała uniwersalny charakter. Przedstawione przykładowe dokumentacje są efektem doświadczeń i wieloletniej pracy zespołu autorów. Pragniemy podkreślić, że przedstawione dokumentacje stanowią jedynie wzory, które mają charakter poglądowy. Każdy z przypadków omówionych w niniejszej książce powinien być analizowany przez Czytelników indywidualnie z uwzględnieniem zapisów umów łączących kontrahentów, rzeczywistego sposobu realizacji tychże umów oraz danych finansowych. W szczególności dane finansowe użyte w niniejszej publikacji mają charakter jedynie poglądowy i nie mogą zastępować analiz ekonomicznych czy analiz porównywalności transakcji. Ponadto, ze względu na i tak dużą objętość książki zdecydowaliśmy się na zamieszczenie jednego wzoru analizy porównawczej. Celem tej książki jest zarysowanie podstawowych zasad i reguł sporządzania dokumentacji, nie zaś podanie rozwiązania każdego przypadku z osobna, co i tak byłoby niemożliwe. Analizę taką należy sporządzać dla wszystkich transakcji.

Niniejsza książka to także przegląd metod i technik, które mogą być zastosowane podczas analiz cen transferowych. Jednocześnie zwracamy uwagę na fakt, że zastosowanie każdej z tej metody zależy od faktów i okoliczności („facts and circumstances” – to sformułowanie pojawia się w Wytycznych OECD 118 razy, jest więc tylko nieco mniej istotne od analizy danych) danej sprawy. Ponadto zwracamy uwagę, że omówienie tych metod nie jest przejawem chęci matematyzowania praktyki cen transferowych. Niemniej tam, gdzie można zastosować metody analityczne, powinniśmy to robić zgodnie ze sztuką. W tym i tylko w tym kontekście przedstawiamy w niniejszej publikacji wiele metod i narzędzi statystycznych. Ich użycie musi być każdorazowo dopasowane do konkretnego przypadku. Kod napisany w programie R jest dostępny pod adresem <https://rpubs.com/RadekPiekarz/>

Rozdział I

DEFINICJE LEGALNE

1. Obszary badawcze

Ceny transferowe to regulacje dotyczące transakcji kontrolowanych pomiędzy podmiotami powiązаныmi. Z tego też względu bardzo istotne jest prawidłowe określenie:

- 1) czym jest cena transferowa,
- 2) co to są podmioty powiązane,
- 3) jak należy identyfikować transakcję kontrolowaną.

Wszystkie te pojęcia są istotne z punktu widzenia zagadnienia cen transferowych. Ich prawidłowa interpretacja pozwala na identyfikację obowiązków związanych z cenami transferowymi, takimi jak sporządzenie dokumentacji cen transferowych, konieczność złożenia oświadczenia czy też informacji o cenach transferowych.

2. Podmioty powiązane

2.1. Pojęcie powiązania i jego rodzaje

Zgodnie z art. 11a ust. 1 pkt 4 u.p.d.o.p. oraz art. 23m ust. 1 pkt u.p.d.o.f. podmioty powiązane definiowane są jako podmioty:

- 1) z których jeden podmiot wywiera znaczący wpływ na co najmniej jeden inny podmiot, lub
- 2) na które wywiera znaczący wpływ:
  - a) ten sam inny podmiot lub
  - b) małżonek, krewny lub powinowaty do drugiego stopnia osoby fizycznej wywierającej znaczący wpływ na co najmniej jeden podmiot
- 3) spółkę niemającą osobowości prawnej i jej wspólników, lub
- 4) podatnika i jego zagraniczny zakład, a w przypadku podatkowej grupy kapitałowej – spółkę kapitałową wchodzącą w jej skład i jej zagraniczny zakład.

Za podmioty powiązane uznaje się również podmioty działające w ramach tak zwanych sztucznych struktur. Zgodnie z art. 11a ust. 4 u.p.d.o.p. oraz art. 23m ust. 4 pkt u.p.d.o.f. jeżeli pomiędzy podmiotami występują relacje, które nie są ustanawiane lub utrzymywane z uzasadnionych przyczyn ekonomicznych, w tym mające na celu manipulowanie strukturą właścicielską lub tworzenie cyrkularnych struktur właścicielskich, to podmioty, pomiędzy którymi występują takie relacje, uznaje się za podmioty powiązane.

Rysunek 1.1. prezentuje wskazane w przytoczonych powyżej przepisach rodzaje powiązań.

Rysunek 1.1. Rodzaje powiązań

Źródło: opracowanie własne.

Należy stwierdzić, że powiązania rozpoznawane są:

- 1) ze względu na wywieranie znaczącego wpływu – jest to kategoria najbardziej rozbudowana i szczegółowa obejmująca powiązania zarówno kapitałowe, jak i o charakterze osobowym,
- 2) na poziomie relacji pomiędzy spółką osobową a jej wspólnikiem,
- 3) na poziomie relacji pomiędzy podatnikiem i jego zagranicznym zakładem,
- 4) w przypadku wykrycia sztucznych struktur, w ramach których starano się ukryć powiązania pomiędzy stronami transakcji.

Powiązania w relacji wspólnik i spółka osobowa, której jest on wspólnikiem, oraz podatnik i jego zagraniczny zakład są łatwo identyfikowalne i nie wymagają szczególnego omówienia. Pozostałe dwie kategorie powiązań są dużo bardziej skomplikowane. Z tego względu warto omówić je szczegółowo.

2.2. Powiązania wynikające z wywierania znaczącego wpływu

Nie wystarczy jednak samo zidentyfikowanie istnienia powiązania. Istotne jest, aby powiązanie to miało określony charakter, ale też i „stopień”. Przepisy wskazują na konieczność spełnienia przesłanki znaczącego wpływu.

Przez wywieranie znaczącego wpływu rozumie się:

- 1) posiadanie bezpośrednio lub pośrednio co najmniej 25%:
  - a) udziałów w kapitale lub
  - b) praw głosu w organach kontrolnych, stanowiących lub zarządzających, lub
  - c) udziałów lub praw do udziału w zyskach lub majątku lub ich ekspektatywy, w tym jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych, lub
- 2) faktyczną zdolność osoby fizycznej do wpływania na podejmowanie kluczowych decyzji gospodarczych przez osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, lub
- 3) pozostawanie w związku małżeńskim albo występowanie pokrewieństwa lub powinowactwa do drugiego stopnia.

Wspomniany charakter powiązania to trzy kategorie sytuacji:

- 1) powiązania o charakterze kapitałowym i zarządczo-kontrolnym – bezpośrednio i pośrednie,
- 2) powiązania o charakterze osobowym – faktyczny wpływ,
- 3) powiązania o charakterze osobowym – rodzinne.

Z kolei stopień powiązań to:

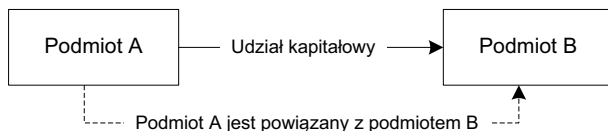
- 1) przy powiązaniach o charakterze kapitałowym – co najmniej 25%:
  - a) udziałów w kapitale, lub
  - b) praw głosu w organach kontrolnych, stanowiących lub zarządczych, lub
  - c) udziałów lub praw do udziału w zyskach lub majątku lub ich ekspektatywy, w tym jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych;
- 2) przy powiązaniach o charakterze osobowym;
  - a) faktyczna zdolność osoby fizycznej do wpływania na podejmowanie kluczowych decyzji gospodarczych przez osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej,
  - b) pozostawanie w związku małżeńskim albo występowanie pokrewieństwa lub powinowactwa do drugiego stopnia.

2.2.1. Powiązania bezpośrednie lub pośrednie

Przepisy wskazują na bezpośrednie lub pośrednie powiązanie poprzez wywieranie znaczącego wpływu. Bezpośredni stopień powiązań dotyczy relacji, w której zidentyfikowane

są dwa podmioty. Jest to więc np. typowa relacja pionowa, w której jeden podmiot ma możliwość decydowania o działalności drugiego podmiotu.

Rysunek 1.2. Powiązanie bezpośrednie

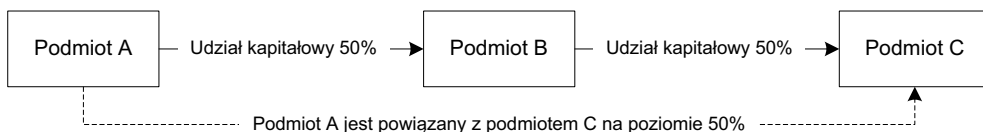
Źródło: opracowanie własne.

Z kolei drugi ze wskazanych rodzajów powiązań (powiązanie pośrednie) dotyczy sytuacji, w której występować muszą co najmniej trzy podmioty. Relacja powiązania występuje w takim przypadku pomiędzy wszystkimi podmiotami, z tym że powiązanie pośrednie wynika z istnienia powiązania o charakterze bezpośrednim (kapitałowym lub osobowym) na wyższym poziomie.

Np. Podmiot A posiada bezpośredni udział kapitałowy w podmiocie B na poziomie 30%. Podmiot A posiada również bezpośredni udział kapitałowy w podmiocie C na poziomie 40%. Podmioty B i C powiązane są w sposób pośredni poprzez podmiot A. Podmiot A spełnia definicję „innego podmiotu” wywierającego znaczący wpływ na podmioty B i C. Jest to przypadek powiązania pośredniego kapitałowego.

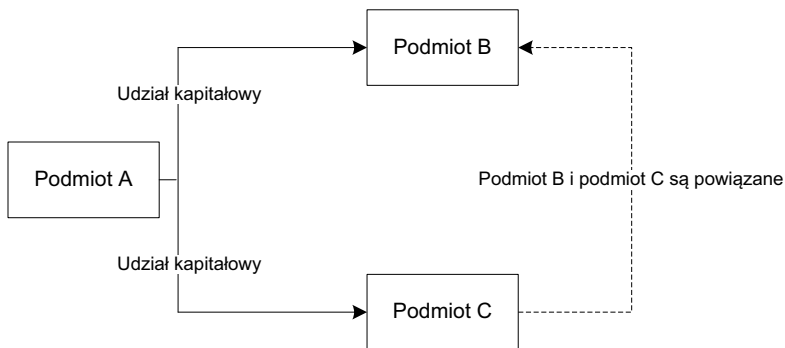
Powiązanie pośrednie może mieć różny charakter – występować w relacji „łańcucha podmiotów”, jak również dotyczyć relacji np. pomiędzy spółkami siostrami.

Rysunek 1.3. Powiązanie pośrednie – „łańcuch podmiotów”

Źródło: opracowanie własne.

Rysunek 1.4. Powiązanie pośrednie – pomiędzy spółkami siostrami

Źródło: opracowanie własne.

2.2.2. Powiązania o charakterze kapitałowym i zarządczo-kontrolnym

W przypadku powiązań o charakterze właścicielskim istotne jest spełnienie progu na poziomie co najmniej 25%. W odróżnieniu od dotychczasowego brzmienia przepisów próg ten nie odnosi się jednak tylko i wyłącznie do udziału kapitałowego (posiadanie udziałów lub akcji). Wprowadzono dodatkowe kategorie, dla których ustalany jest próg 25%. Są nimi:

- 1) udział w prawach głosu w organach kontrolnych, stanowiących lub zarządzających,
- 2) prawo do udziału w zyskach lub majątku lub ich ekspektatywa (w tym jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne).

Z uzasadnienia do ustawy z 23.10.2018 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawy – Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r. poz. 2193 ze zm.)¹ wynika, iż rozszerzenie katalogu instrumentów kreujących powiązania o charakterze kapitałowym miało na celu odzwierciedlenie rzeczywistości gospodarczej i obecności różnego rodzaju struktur w grupach kapitałowych. Wprowadzona zmiana ma umożliwić rozszerzenie obowiązku dokumentacyjnego na szerszy katalog struktur kapitałowych. W założeniu regulacja ma umożliwić rozpatrywanie w kategorii istnienia powiązań struktur, w których występuje np. fundusz inwestycyjny lub fundacja. Wykorzystanie takich podmiotów nie będzie powodowało przerwania łańcucha powiązań.

Sposób obliczania udziału pośredniego

Posiadanie pośrednio udziału lub prawa oznacza sytuację, w której jeden podmiot posiada w drugim podmiocie udział lub prawo za pośrednictwem innego podmiotu lub większej

¹ VIII kadencja, druk sejm. nr 2860.

Książka w praktyczny sposób przedstawia zagadnienia dokumentacji cen transferowych, wskazuje realne przykłady z życia gospodarczego i szeroko omawia techniki analizy danych finansowych. Autorzy prezentują modele statystyczne i ekonometryczne, które są pomocne w analizie danych i przygotowaniu analiz porównawczych, jak również udostępniają przykładowe kody, które ułatwią posługiwanie się narzędziami statystycznymi.

W publikacji omówiono zagadnienia takie jak:

- mechanizmy ustalania cen transferowych i sposoby weryfikacji ich rynkowości,
- obowiązki dokumentacyjne,
- raportowanie dotyczące cen transferowych,
- ceny transferowe w transakcjach finansowych,
- restrukturyzacja działalności w rozumieniu przepisów o cenach transferowych.

Poszczególne rozdziały zawierają wzory dokumentacji najczęściej spotykanych na rynku transakcji, takich jak: sprzedaż towarów, usługi zarządcze czy usługi produkcji kontraktowej.

Tomasz Kosieradzki – doradca podatkowy z piętnastoletnim doświadczeniem; specjalizuje się w cenach transferowych – opracowuje założenia kalkulacji wynagrodzenia dla transakcji, sporządza dokumentacje i analizy porównawcze, reprezentuje podatników w procedurze APA; doradza podmiotom działającym w branży deweloperskiej; prowadzi kompleksowe i problemowe audyty; współautor wielu publikacji naukowych i specjalistycznych.

Radostaw Piekarz – doktor nauk ekonomicznych Akademii im. Leona Koźmińskiego w Warszawie; doradca podatkowy o ponad czternastoletnim doświadczeniu; współpracownik jednej z wiodących międzynarodowych firm consultingowych; specjalizuje się w cenach transferowych, sporządzaniu analiz porównawczych i statystycznych oraz wycenie transakcji; autor artykułów naukowych z zakresu VAT i cła.

Anna Rynkowska – radca prawny; członek Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie; ma bogate doświadczenie w zakresie obsługi korporacyjnej oraz cywilnej dużych podmiotów gospodarczych, m.in. grup producenckich, spółek działających w branży gospodarki odpadami oraz w branży zbrojeniowej, jak również podmiotów inwestujących w odnawialne źródła energii, w tym realizujących inwestycje budowy farm wiatrowych.

9788382464542 W01P01

ISBN 978-83-8246-454-2

9 788382 464542

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUPER.PL

WWW.PROFINFO.PL

WOLTERS KLUPER POLECA

**PRZEGLĄD
PODATKOWY**